

DE
MAGISTRATU,

Quam *Adjuvante Jehova*

SUB PRÆSIDIO

Clarissimi & Consultiſſimi Viri,

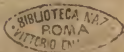
DN. CHRISTIANI

Liebenthal / J. U. D.

Eloquentiæ Professoris & p. t. Academiæ
Giſſenæ Rectoris Magnifici, Præceptoris &
ſauſtoris ſui æternum honorandi.

Publici exercitiſii gratia diſcutiendam proponis

JOANNES von Brod cognomento
Plater.

G I S S Æ, .

Typis exſcribebat PETRUS LUCIUS.

M. DC XXI.

*Admodum Strenuis, antiquo stemmatis splendore
Virtutumq, heroicarum decore Nobilissimus,*

**DN. JOHANNI von der Reck/ Domino in
Steinfurt.**

**DN. HENRICO von Capell/ Hæreditario in
Wedding.**

*Dnn. Mecænatibus, Fautoribus, & Affini-
bus æterno observantia cultu prosequendis,*

*Hanc disputationem Politicam in hono-
ris & amoris testimonium inscribit
& offert,*

**Johan: von Broel cognomento
Plater.**

VOCABULUM Magistratus à Magistro, quod moderari vel gubernare significat, deducitur. Hinc Magistratus alio nomine Moderatores, gubernatores Reipubl. & Administratores justitiæ appellantur.

2. Ab ipsa Natura Magistratus originē duxit & à Magistratu Oeconomico descendit. Omnes enim priscorum historias, omnes olimpiades, omnes Monarchias transcendit & ad Magistratum Oeconomicum sese refert. Nam homines assueti in familiis patrifamilias obsequi & morem gerere transilientes in civitatem, unum sibi constituerunt, qui Magistratus munera obivit.

3. Sumitur interdum *Formaliter*, interdum *Materialiter*. *Formaliter* sumitur pro ipsa potestate seu officio Magistratus. *Materialiter* pro ipsis personis in officio Magistratus constitutis.

4. Definimus Magistratum (*voce hic non abstractè seu formaliter, sed concretè, hoc est, materialiter posita*) Personam publicam legitimā imperandi potestate instructam ad bene regendam Rempubl.

5. Distinguitur Magistratus duplici potissimū modo: *Vno modo ratione potestatis: altero modo ratione numeri.*

6. Ratione Potestatis distinguitur in Magistratum ab-

solus & simpliciter summus, in Intermedium, seu summus secundum quid, & inferiorem.

7. *Simpliciter & absolute summus* est is, qui superiorem Magistratum humanum non admittit, jura Reipublic. proprio jure administrat & executioni mandat, ut est in Imperio Romano Imperator.

8. Sunt autem Jura Reipubl. nihil aliud, quam jura Majestatis & leges fundamentales, secundum quæ ex communi placito vita socialis intra membra ejus instituitur & regitur. Hæc enim duo omnes legitimæ & perfectæ Reipubl. formas constituunt & conservant.

9. *Secundum quid summus seu intermedius* Magistratus dicitur, qui superiorem humanum recognoscit, & ex speciali ejus concessione jura Reipubl. administrat, & executioni mandat, ut sunt in Imperio Romano omnes principes & status Imperii.

10. *Inferiores Magistratus* sunt omnes illi, qui ab intermediis constituti, & eorum vices in gubernanda Reipubl. administrant, ut sunt Magistratus in municipiis principum & statuum Imperii Romani.

11. *Ratione numeri* distribuitur Magistratus in *Monarchicum & Polyarchicum.*

12. *Monarchicus Magistratus* est, ubi unus imprimis & principaliter jura Reipublic. administrat & executioni mandat.

13. *Polyarchicus Magistratus* est rursus vel *Aristocraticus* vel *Democraticus.*

14. *Aristocraticus Magistratus* est, quando non uni præcipua gubernationis cura, sed paucioribus & quidem conjunctim & individue in omnes & singulos imperium datum est.

15. Per pauciores optimates & nobiliores intelliguntur.

16. *Democraticus Magistratus*, qui aliàs popularis dicitur, est, quando universus Populus Imperium vel Magistratum obtinet.

17. Non verò imperat in Democratia universus Populus ipso actu & exercitio, sed potentia. Exercitium enim Magistratus expeditur per certos deputatos, qui ex singulis classibus, in quas populus distinctus est, eliguntur, ut ejus vicem & locum sustineant, ac optimatum vel Ephorum loco sunt. Ipse verò populus universus Magistratū obtinet.

18. Dividitur rursus in *Adstrictam & liberam*. *Adstricta est*, in qua ex omni civium Magistratus eliguntur, ita tamen, ut magis idonei præferantur. *Libera*, in qua omnes promiscuè & indistinctè, successivè tamen ad Magistratum aspirant.

19. Utrum autem illarum formarum sit optima, vetus est & non inutilis altercatio. Nos unicuique formæ ratione temporum, Personarum & locorum suam præeminentiam concedimus, in comparatione tamen non habita, ratione circumstantiarum, Monarchiæ optimatum deferimus, non tantum quod sit antiquissimus & simplicissimus, verum quod ad finem Reipub. propositum assequendum, sit magis idoneus.

20. Creatio Magistratus olim legis & Populi fuit; postquam verò Lege Regia populus omnem potestatem & Imperium in Imperatorem transtulit, factum est, ut hodiè Magistratus creatio sit de Regalibus, & quidem de iis, quæ ad supremam pertinent jurisdictionem. Unde sequitur, non

privatorum consensu, sed ab eo, cui hoc regale competit, Magistratum creari & constitui posse.

21. Quamvis ordinatio Magistratus, sit divina, & à Deo immediatè dependeat; modi tamen, quibus Magistratus acquiritur, ut plurimum sunt humani & sic *vel legitimi, vel illegitimi.*

22. Legitimus acquirendi Magistratum modus est rursus duplex. *Ordinarius, vel Extraordinarius.*

23. *Ordinarius* acquirendi Magistratum modus, duplici modo expeditur; *Electione vel Successione.*

24. De utroq; quis utilior, celebris semper habitus est confectus. Nos utrumque Reipubl. utilem & jam usu receptum observandum esse dicimus. In Comparatione tamen pro Electione facimus.

25. *Electio* est ordinarius demandandi Imperium modus, per quem Magistratus secundum constitutionem Reipubl. eligitur à subditis.

26. Dependet autem hic modus *vel à lege fundamentalis Reipubl. vel consuetudine* in Republ. recepta & usurpata.

27. Et sic secundum constitutionem fundamentalem potestas eligendi Magistratum novum competit, *vel universo populo, vel parti populi primariæ.*

28. Hinc modus electionis cuiq; Reipubl. ut plurimum est certus.

29. Expeditur autem omnis electio *vel per suffragia, vel sortes.*

30. *Per suffragia Electio* quæ fit, dicitur principalis & fieri debet publicè, secundum Reipublicæ & constitutionis tenorem.

31. *Per sortem* vel alio quodam fortuito casu, quando fit electio, dicitur Minus Principalis, quia ad talem modum rarius est deveniendum & non nisi urgentissimâ necessitate urgente.

32. In

tunc bonis quam maximè pollet.

34. *Quoad bona animi* requiritur in primis, ut Magistratus sit virtute & eruditione præditus.

35. Virtus in Magistratu considerari solet *tripliciter, Respectu Dei, sui ipsius, & aliorum.*

36. *Respectu Dei* requiritur in Magistratu Pietas. Nam sine Pietate non est, quod boni quid se effecturum, quicquā cogitet. Incumbendum ideoque est, ut quoad maximè fieri potest, eligatur religiosus & pius Magistratus.

37. *Ubi quaestio oritur:* Utrum magistratui impio iniqua præcipienti sit obediendum; an vero armis ac vi resistendum? Ad quam quaestionem per distinctiones respondendum esse putamus. Aliud enim est non obedire, & aliud est vi & armis legitimo Magistratui resistere. Quod si contra Dei & naturæ leges Magistratus aliquid præceperit, rectè faciunt subditi, quod non obediant. Quod enim contra Dei & naturæ leges præcipitur, id ipsum à nobis fieri nullo modo potest. Aliud verò est, si præceptum utilitatem & commodum nostrum concernat, tunc enim melius & præstabilius esse dicimus, cum iactura & detrimento Reifamiliaris obedire, quàm rebellandi occasionem præbere. Alias impio & infideli Magistratui parendum esse, non dubitatur.

38. *Ipsius Magistratus respectu* requiruntur potissimum
1. Temperantia & Sobrietas. 2. Castitas. 3. Magnanimitas.
4. Fortitudo &c.

39. *Aliorum respectu* requiritur. 1. Prudentia. 2. Iustitia. 3. Veritas 4. Clementia:

40. Eruditionem quod attinet, quamvis sint, qui
in de-

in defectu planè peccant, & vix ullum aliquod vocabulum latinum proferre sciunt; interim tamen nullo unquam tempore defecerunt, uti neq; hoc nostro imprimis seculo, literatissimi & eruditissimi Magistratus. Ut autem Magistratus sibi acquirat cognitionem artium, linguarum & eloquentiæ, & ut imprimis disciplinis practicis & superioribus duabus facultatibus, utpote Theologiæ & jurisprudentiæ studeat, omninò requiritur. Ut verò ita se dedat literis, ut res gerendas omittat, vel segnius tractet, non cupimus, sic enim suo honori & famæ parum consuleret.

41. Cæterum requirimus in Magistratu, quoad fieri potest, *bona corporis*, ut sunt forma, statura, ætas, sanitas, item *bona extracorporis* posita, ut sunt facultates, ortus, familia.

42. Circa *ætatem* disceptatur; Utrum potius senes, quàm juvenes eligendi? Item utrum juvenibus ullatenus gubernacula Reipubl. committenda? Posteriores quæstionem quod attinet, sciendum est, impuberes naturâ prohiberi à Magistratus officio, siquidem ad benè & feliciter gubernandum & maturitas judicii & varius rerum usus, eam ætatem fugiens, requiritur. De minoribus non est una eademq; sententia; sunt, qui legitimam ætatem pro assequendis Magistratibus 25. annum dixerunt juxta *l. ad Rempubl. ff. de muner. & honor.* Alii tamen ætatem 18. an. idoneam esse voluerunt, juxta *l. quidam consulebat. 57. ff. de re judic.* Et quia ex præscripto Aur. Bull. ad Electoratus & alios Principatus Imperii admittuntur juvenes 18. eam ætatem pro assequendis Magistratibus legitimam esse dicimus. Priorem quæstionem quod attinet, nullum est dubium, quin ex præscripto sacra scripturæ. *Eccles. c. 8. item. c. 25. & c. 34. & Num. c. 11.* & ex præscripto legum *l. & qui originem §. præses ff. de muner. & honor. l. 2. C. de Primitis. l. sancimus C. de Consulib. gl. in l. ut gradatim ff. de muner. & honor.* Senes præferendi sunt minori-

noribus, senes habeant doctrinam & prudentiam & senectus
stet in eorum recto sensu, & adhuc laboribus idonea, quod si
verò contra senectus minus apta laboribus & junior haberet
scientiam & doctrinam, eo casu recedendum esse dicimus à
dispositione juris, & juvenem, dummodo habeat congruam
ætatem, in Magistratu præferendum esse statuimus.

43. Circa *sexum* etiam quaeritur: Utrum fœminæ ad
Magistratum admittendæ. Pro fœminarum Imperio multa
quidem afferri ex Politicis possunt. Nos quamvis non planè
mulieribus imperium denegemus: scimus enim plures fœ-
minas laudabiliter Rempubl. administrasse: interim tamen
ordinariè fœminis Imperium debere cõcedi, hoc est, quod
inficiamur. Quod si tamen in uno & altero loco sit consue-
tudo receptum & usurpatum, ut fœminæ ad Imperium
admittantur, vel etiam, si inevitabilis necessitas suaderet, ut
fœminæ promoveantur, non contradicimus.

44. Circa *statum* non levis est quaestio: Utrum Cle-
rici ad officium Magistratus admittendi? Ad quam quaesti-
onem negativè respondendum esse putamus, non tantum,
quod Clericis opprobrio sit, si peritos disceptationum fo-
rensium se velint ostendere, *l. repetita & l. placet C. de Episcop.
& Cleric. c. 1. 2. 5. 8. Extr. ne Clerici vel Monach. & l. consulta di-
valia. C. de testam.* Verum etiam, quia in sacra Scriptura ex-
pressè interdictum. Matth. 20. Reges Gentium dominan-
tur, vos autem non sic. Interim tamen, si jurisdictio tempo-
ralis annexa fuerit dignitati Prælati, tunc eandem admini-
strare minimè perhibentur. *Abb. in c. inter dilectos. de fide instr.
n. 2. & C. Clericis, num. 5. Extr. Ne Cleric. vel Monach.* Et ex
hoc Principio inductum est, ut Clerici in Electores, Princi-
pes & statum Rom. Imperii recepti.

45. Quantum *ad facultates* attinet, controversitur:
Utrum divites Pauperibus præferendi? Pro divitibus faci-

B

unt com-

unt communiter, propterea quòd egestas ad malum ut plurimum sit proclivis & curis rerum domesticarum præpeditus negligat negotia publica, vel etiam pretiis & donationibus se sinat corrumpi. Et contra, qui rebus suis domesticis benè consulunt, etiam publicis prospecturos verisimile sit. Verum nisi virtus adsit facultatibus & divitiis, pro paupere virtuoso pronuncian- dum esse, putamus.

46. *Ortus quoq;* ratione disquiritur, utrum Peregrini, an verò Incolæ & Cives ad Magistratum promovèdi. In qua quæstione pro Civibus pronuncian- dum esse putamus. Hi n. mores, statuta & animos provinciæ norunt, & animosius, quam exteri res communis Patriæ curant. Nisi fortè circumstantiæ singulares, ut est necessitas & conditio Reipubl. quæ fortè ita turbata, ut per indigenam liberari & restaurari nullo modo possit, efflagitet, ut peregrinus ad Imperium & præsidium vocetur, vel admittatur.

47. *Familia in super ratione*, nobiliori loco & familia ortos, propter stemmatis & insignium reverentiam, lucem & venerationem modo digni sunt, ignobilioribus in Magistratu præferendos esse putamus.

48. Et quia in Magistratum singuli suos oculos fixos habent, sedulò curandum, ne eligantur vita viles, improbatæ vitæ aut infamia notati, sed probatæ fidei & integræ vitæ. Nam in vitâ, acta & facta Magistratus, homines veluti speculum intuentur.

49. Controvertitur etiam hoc loco circa effectum electionis, utrum quis delatum Magistratum recusare possit? Quæ quæstio, quamvis hodiernis temporibus otiosa videatur, ubi nedum unicum officium Magistratus ferè recusatur, sed potius plures simul ambire & se obtrudi nō pudet; interim, si fortè hæc tempora mutarentur, discutiendâ hanc quæstionem duximus. Quamvis Magistratus officium sit labo-

laboriosissimum, ita, ut referente Plutarcho, Demostenes
adolescentes ad se venientes admonere solitus sit, ne ad Rem-
pub. se conferrent, affirmando, si duæ essent viæ ab initio
positæ, una, quæ ad Rempubl. & altera, quæ ad interitum
apertè ferret, essentq; cognita & manifesta illa omnia, quæ
gerentes Respubl. subire oporteret, illam potius electuros
esse homines, quæ ad interitum ferret, nam si malè quis ad-
ministraret, Deos; si verò benè, cives haberet iratos: Proin-
de servile omnino videatur, & quis cogi ad Magistratum de-
beat: Interim tamen eam sententiam amplectimur, ut Ma-
gistratus delatus acceptari debeat, & quis cogi possit ad Ma-
gistratum, ordinariè delatum accipiendum. Constat enim
Athenienses illos, qui Magistratum recipere detrectarunt,
capitis pœna, Romanos libertate, Spartianos patria, mul-
ctasse. Interim tamen cum inviti careant stimulis ad res be-
nè gerendas, si delectus haberi possit, invitum cogi non de-
bere arbitramur.

§0. *Successio*, est alius acquirendi Magistratum mo-
dus ordinarius, quo quis Magistratui Prædecessori, vita de-
functi, succedit alius.

§1. *Estque duplex: A testato, vel ab Intestato.*

§2. *Testamentaria successio* est, qua quis ultima præde-
cessoris sui, plenum de suo imperio jus disponendi habentis,
voluntate, in locum prædefuncti Magistratus succedit. Sic
Julius Cæsar Octavium, Octavius Tiberium Neronem, Ti-
berius Cajum Caligulam, testamento Cæsarem instituit.

§3. *Legitima seu ab intestato successio* est, qua sine facto
hominis ipsa lege officium Magistratus primò liberis mascu-
lis & deinde Agnatis, secundum gradus prærogativam de-
fertur.

§4. Circa liberos porro successio non est uniformis,
sed pro moribus & institutis cujusq; Reipubl. varia. In ele-

toratibus & aliis quibusdam feudis majoribus dignitatem regalem annexam habentibus, primogenitus, vel natus major duntaxat succedit, & in tantum idipsum in Imperium, Romanum per Constitutionem Aureæ Bullæ & pactis hæreditariis est inductum, ut & præmortui primogeniti filius patrum suum, secundo vel tertio loco genitum excludat, nec intersit, utrum primogenitus ante vel post acquisitum à Patre imperium sit natus.

55. In tantum enim faciem illam Romani Imperii, quæ fuit tempore Justiniani, qua vel speciali lege, Senatus-Consulto, principali concessione aut jure Magistratus competebat, immutatam hodiè habemus.

56. Hinc pariter ea, quæ de mero mixtoq; imperio ac simplici jurisdictione in liberis juris nostri subtiliter disputantur, notissima omnium ferè locorum consuetudine commutata esse, videmus.

57. Distinguitur enim hodiè jurisdictio generalissimè sic dicta, *in supremam sive absolutam, & in supremam secundum quid.*

58. *Simpliciter & absolute suprema jurisdictio* competit in Romano Imperio duntaxat Imperatori. Ab Imperatore enim jurisdictio omnis fluit, atq; refluit. Hinc dicitur Oceanus jurisdictionis.

59. *Absoluta secundum quid* competit hodie in Romano Imperio Principibus & statibus Imperii. Nam videmus Imperatores Romanos principibus & statibus Imperii Romani, Ducatus, Marchionatus, Landgraviatus, cum omnibus pertinentiis & juribus superioritatis, *mit aller Landesfürstlicher Obrigkeit* Imperali tamen superioritate excepta, concessisse. Quo nomine Regalia hodiè deberi, exceptis illis, quæ sunt incommunicabilia, dubium non est.

60. Porro dividitur hodiè jurisdictio in genere sic dicta,

veniunt Regalia. Partim quòd Regalia cum Jurisdictione nihil habeant commune, nec sub ea, tanquam genere contineantur, partim quòd soli Principi reserventur & non nisi specialiter vel titulo *Fürstliche oder LandesObrigkeit* tribuantur.

62. Inferior jurisdictione, non solum complectitur ea, quæ ad simplicem jurisdictionem, referuntur, sed & nonnulla ex iis, quæ mixti sunt imperii.

63. Extraordinariè acquiritur Magistratus armis, justis tamen & justa de causa susceptis. Item interdum ratione contractus, puta emptionis & venditionis. Item ratione dotis, pactorum hæreditariorum &c.

64. Administrationes Magistratuum perpetuas cuilibet statui consultiores statuunt multi. Nos tamen perpetuum Monarchiis, annum verò Popolari & Aristocratico expedire, putamus.

65. Magistratus constitutus inauguratione & jurejurando confirmari solet.

66. Est autem inauguratio ceremonia solemnisi & publica, qua in quasi possessionem jurium Regni immittitur, & investitur novus Magistratus.

67. Modus verò inaugurationis cuiq; populo certus esse solet.

68. Partes principales inaugurationis sunt. 1. ut Magistratus novus populo in publico sistatur & proclametur.

2. Ut ei insignia Regni tradantur. 3. Ut sacris initietur, inauguratur vel alio modo consecratur. 4. Ut fiat publica adclamatio & congratulatio.

69. Ad adjuncta inaugurationis referuntur. 1. spectacula inauguralia, epulæ, insignia, ut sunt corona, fascia, pileus, diadema, sceptrum, gladius, hasta, pomum, globus, liber fœderis, & legis, claves, securis, virgarum fasces, baculus, amictus, sigillum, titulus.

70. Finis inaugurationis est, ut novus Magistratus in quasi possessionem jurium Regni immittatur.

71. Jusjurandum est, quò se novus Magistratus concepta juramenti formula subditis suis obligat. In Imperio nostro vocatur capitulatio.

72. Officium Magistratus consistit in eo, ut justitiam administret & omnia ad publicam, omniumq; subditorum salutem dirigat. Secus qui fecerit, Magistratus nomine est indignus. Siquidem in eo auctoritas & præminencia Magistratus consistit, ut suum cuique reddat, delicta puniat & ad publicam & singulorum utilitatem omnia dirigat.

73. Ex quibus rectissimè inferitur, Magistratum non propter se, sed propter subditos Reipubl. præfici.

74. Ut autem unus pluribus Magistratibus præficiatur, improbandum esse putamus. Nam unum opus ab uno optimè perficitur. Hinc qui plura simul officia Magistratus arripiunt, in illos, quod olim Athenis de Metiocho quodam civilium sermone circumferebatur, quadrare videtur: Metiochus exercitum ducit, Metiochus vias curat, Metiochus farinam tractat, Metiochus cunctis aliis præest, Metiochus itaq; plorabit Plutar. de Republ.

75. Cum ergo impossibile sit, ut unus tantum gubernationis munus in Monarchiis sine ope aliorum obire possit, necessitas regiminis efflagitat, ut probatos constituat Ephoros, eosq; consulat & singulis administrationibus singulos præficiat.

76. Ephori in Imperio nostro sunt duplices *Generales & speciales.*

77. *Ephori generales*, quibus summa Reipubl. cura est demandata, qui totum populum repræsentant, sunt septem Electores.

78. *Ephori speciales* sunt, quibus provinciæ, regionis vel partis tutela inspectio & cura commissa, quales sunt in Imperio nostro Duces, Marchiones, Landgravii, Principes, Comites, Barones. Hi enim in comitiis ad deliberationem negotiorum publicam admittuntur.

79. Jurisdictio Magistratui competens non est uniformis. Alii enim habent plenissimam sive omnimodam jurisdictionem & merum Imperium: Alii infetio rem & mixtum imperium.

80. Omnimodam jurisdictionem & merum Imperium habet Imperator proprio jure. Reliqui verò Principes & status Imperii beneficio Imperatoris.

81. Inferiorem jurisdictionem & mixtum imperium habent omnes, qui jure magistratus, vel mandatam jurisdictionem habent, & ejus jurisdictionis Magistratus municipalis non est expers.

82. Exercet Magistratus suam jurisdictionem in suos subjectos. Subjicitur autem quis jurisdictioni Magistratus tribus modis. 1. Ratione domicilii. 2. Ratione contractus. 3. Ratione delicti.

83. Per domicilium non domum sed jus, quo quis cum aliis civibus utitur, intelligimus. Et sic potest quis habere domicilium absq; domo, uti & domum absq; domicilio. Unde rectè dicitur, quod sola domus domicilium non faciat.

84. Est autem domicilium quadruplex. 1. Originis. 2. Habitationis. 3. Bonorum. 4. Beneficii Ecclesiastici, in quo quis residet.

85. Inter domicilium Originis & Habitationis hoc interest, ut in loco domicilii habitationis quis conveniri possit

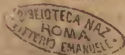
test, quamvis ibidem non reperiatur; at in loco domicilii originis non convenitur quis, nisi ibidem reperiatur.

86. Inter subjectionem ratione contractus & delicti hoc interest. Nam in loco contractus non sortitur quis forum, nisi simul etiam in loco contractus reperiatur. In delictis verò præsertim atrocioribus, solent plerumque in Germania nostra propter exemplum, jure amicitiae, vicinitatis ac benevolentiae precatio ad locum delicti sub antigrapho sive literis reversalibus remitti.

Ad Nobiliss. & Doctiss. Dn. Respondentem,
Dn. JOHANNEM à Broel COGNOMENTO Plater, amicum suum honorandum.

*S*chema Magistratus divinum schema, quod omni
Plater amat genii ritè probare modo:
Hinc sese ostendit cathedrâ spectabilis altâ,
Callidus adversas dissolvissè plicas.
Plaude genus Clarium juveni, splendet in illo
Schemate doctrina, nobile schema viri.
Plaude favor superum, quondam splendet in illo
Schema Magistratus nobile, schema Dei.

Ita favens vovet

Ludovicus Jungerman M. D. Profess.
& Botan. ordin. Acad. Gieff.

F I N I S.